

DET KONGELIGE
SAMFERDSSELSDEPARTEMENT

Statens jernbanetilsyn
Postboks 7113 St. Olavs plass
0130 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2344-2

20. desember 2019

Statsbudsjettet 2020 - Tildelingsbrev til Statens jernbanetilsyn

1 INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2019-2020) for Samferdselsdepartementet og Innst. 13 S (2019-2020), som ble behandlet av Stortinget 11. desember 2019. I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Samferdselsdepartementets styringssignaler for Statens jernbanetilsyn i 2020.

Styringsdialogen mellom Samferdselsdepartementet og Statens jernbanetilsyn er forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling av denne, instruksen til Statens jernbanetilsyn samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

2 OVERORDNET MÅL OG PRIORITERINGER

Det overordnede målet for transportpolitikken er et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet, jf. Meld. St. 33 (2016-2017) *Nasjonal transportplan 2018-2029*. Statens jernbanetilsyn skal bidra til å oppnå dette målet gjennom ansvaret for tilsyn med norsk jernbane.

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling

Saksbehandler
Egil Bautz-Holter
22 22 22 48 17 7

Det er en sentral oppgave for Statens jernbanetilsyn å tilpasse sin kapasitet til aktivitetsnivået i sektoren. Samtidig må tilsynet håndtere nye oppgaver som Samferdselsdepartementet tillegger tilsynet.

I 2020 skal Statens jernbanetilsyn særlig vektlegge å bidra i departementets arbeid med å sikre en nasjonal gjennomføring av EUs fjerde jernbanepakke som blant annet ivaretar tryggheten på norsk jernbane, og inngå nødvendige avtaler med ERA, samt vektlegge tilsyn med at kravene i sikringsforskriften overholdes.

3 HOVEDMÅL OG DELMÅL FOR 2020

Målstrukturen for Statens jernbanetilsyn i 2020 er en videreføring av etablert målstruktur. I 2020 vil departementet i samarbeid med Statens jernbanetilsyn arbeide videre med en ny og bedret målstruktur for tilsynet.

3.1 Hovedmål 1: God samfunnssikkerhet, sikkerhet og samtrafikkevne på jernbane

Delmål 1.1: Fremme sikker jernbanedrift gjennom aktiv veiledning, tillatelser og risikobasert tilsyn

Delmål 1.2: Sikre at jernbaneregelverket er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne

Delmål 1.3: Fremme norske interesser i europeisk regelverksutvikling

Delmål 1.4: Forvalte og utnytte statistikk og tilstandsvurderinger om sikkerhetsnivå

Delmål 1.5: Sikre oppfølging og implementering av regelverk for sikring mot tilsiktede uønskede handlinger, og bidra til utviklingen av det forebyggende sikkerhetsarbeidet gjennom å følge opp bestemmelsene i sikkerhetsloven med forskrifter

3.2 Hovedmål 2: God sikkerhet på taubaneanlegg og fornøyelsesinnretninger

Delmål 2.1: Sikre at taubane- og fornøyelsesinnretningsregelverket er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne

Delmål 2.2: Fremme kompetanse om regelverkskrav og øke risikohåndteringsevnen for taubaneanlegg og fornøyelsesinnretninger

Delmål 2.3: Påse sikker drift av taubaner og fornøyelsesinnretninger gjennom tillatelser og risikobasert tilsyn

3.3 Hovedmål 3: Effektivt marked for jernbanetransport med sunn konkurranse og like vilkår

Delmål 3.1: *Påse at aktørene etterlever regelverket om markeds- og konkurranseforhold på jernbanen*

Delmål 3.2: *Sikre at regelverket for markeds- og konkurranseforhold på jernbane er faglig forankret, oversiktlig og lett tilgjengelig for brukerne*

Delmål 3.3: *Forhindre konkurranseskadelig atferd/utvikling i jernbanemarkedene*

Det er virksomhetene selv som etter lovgivningen har ansvaret for sikker drift av egen virksomhet. Statens jernbanetilsyn skal som tilsynsmyndighet følge opp dette arbeidet. Statens jernbanetilsyn skal fortløpende informere departementet om viktige forhold tilsynet blir oppmerksom på, og som antas å være av vesentlig betydning for sektoren. Samtidig som Statens jernbanetilsyn skal arbeide for en god måloppnåelse, er det nødvendig at tilsynet på alle aktivitetsområder har et bevisst forhold til de økonomiske virkningene av vedtak tilsynet treffer. I regelverksutviklingen og tilsynsvirksomheten skal Statens jernbanetilsyn legge vekt på hensynet til økonomiske, men også administrative og andre konsekvenser både for samfunnet og virksomhetene som er omfattet av regelverket. Dette gjelder også i det internasjonale arbeidet.

Tilsynet skal informere departementet om vesentlige risikoforhold og avvik fra fastsatte mål, vedtatte planer og tildelingsbrevet så snart tilsynet blir kjent med det, jf. kapittel 5.1, og samtidig gi departementet råd om mulige korrigerende tiltak.

Statens jernbanetilsyn skal i 2020 særlig vektlegge å bidra i departementets arbeid med nasjonal gjennomføring av jernbanepakke IV. Statens jernbanetilsyn skal i 2020 arbeide med sikte på at jernbanepakken og tilhørende regelverk tas inn i norsk rett i løpet av første halvår, samt inngå nødvendige avtaler med ERA. I tilfelle videre utsettelse av de nødvendige avklaringene mellom EFTA- og EU-siden, må tilsynet bistå i kartleggingen av eventuelle rettslige og praktiske konsekvenser, og bidra til å finne alternative ordninger for å ivareta utenlandstrafikken, og bevare sikkerhetsnivået og samtrafikkevnen i jernbanesystemet. Statens jernbanetilsyn skal i sitt arbeid i 2020 særlig vektlegge tilsyn med at kravene i sikringsforskriften overholdes.

Statens jernbanetilsyn skal sikre at vedtak treffes innenfor de fristene som fremgår av lovgivningen, herunder for klagesaker på markedsovervåking.

4 ANDRE FØRINGER OG KRAV

Samferdselsdepartementet ber tilsynet sørge for at den interne organisasjonen er rustet for å møte bransjeendringer, teknologisk utvikling og digitalisering, og sikre at kvaliteten på tilsynets arbeid opprettholdes.

4.1 Samfunnssikkerhet

Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være målbart, systematisk og sporbart og inngå som en integrert del av etatens virksomhet.

Det overordnede målet for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren er å unngå store uønskede hendelser som medfører skader på personer, miljø eller materiell og minske følgene av slike hendelser hvis de skulle oppstå, samt sikre pålitelighet og fremkommelighet i transport- og kommunikasjonsnett i både normalsituasjoner og under påkjenninger.

De overordnede mål og krav for samfunnssikkerhetsarbeidet i etatene er fastlagt i "Strategi for samfunnssikkerhet i samferdselssektoren" fra 2015. Etatene skal særskilt prioritere:

- Klimatilpasning
- Informasjons- og IKT-sikkerhet
- Sikring av kritiske objekter, systemer og funksjoner.

Etatene har i egne strategier for samfunnssikkerhet, med tilhørende handlingsplaner, konkretisert hva disse prioriteringene innebærer for egen virksomhet.

Statens jernbanetilsyn skal i 2020 fortsette å delta på de halvårlige kontaktmøtene om samfunnssikkerhet som departementet avholder i forbindelse med ovennevnte rapportering.

Statens jernbanetilsyn skal i 2020 rapportere til departementet på status i oppfølgingen av sin strategi og tilhørende handlingsplan. Rapporteringene skal få fram forholdet mellom strategiske mål, tilstand og status innenfor målområdene, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Rapportene skal være selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I selve tertialrapporten skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Statens jernbanetilsyn skal ivareta og dokumentere egen informasjons- og IKT-sikkerhet. Dette innebærer å ha en risikobasert tilnærming mot uønskede digitale hendelser, å bruke anerkjente rammeverk, standarder og styringssystemer for digital sikkerhet, å legge til rette for å gjennomføre regelmessige IKT-sikkerhetsøvelser, og å klargjøre ansvar og etablere tilstrekkelige rutiner for å håndtere digitale angrep i egen virksomhet. I arbeidet med informasjons- og IKT-sikkerhet på egne ansvarsområder skal de prioriterte områdene i "Nasjonal strategi for digital sikkerhet" fra 2019 legges til grunn.

I det forebyggende sikkerhetsarbeidet skal det prioriteres implementering og oppfølging av bestemmelsene i ny sikkerhetslov med forskrifter, herunder eventuelle vedtak departementet fatter i den forbindelse. Statens jernbanetilsyn skal på eget initiativ følge opp eventuelle avvik fra norm eller krav som har blitt identifisert i den årlige undersøkelsen av sikkerhetstilstanden i virksomheten i 2019. Statens jernbanetilsyn skal også i 2020 rapportere om sitt forebyggende sikkerhetsarbeid etter nærmere bestilling fra departementet.

Samferdselssektoren er en viktig del av totalforsvaret, og etatene og selskapene skal kunne yte støtte til Forsvaret i sikkerhetspolitisk krise og krig. Statens jernbanetilsyn skal i 2020 være en bidragsyter i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret. Dette innebærer å bidra til ansvars- og rolleavklaringer, og delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor tilsynet har en rolle. Tilsynet skal fortsette arbeidet som ble beskrevet i supplerende tildelingsbrev nr. 1 av 26. april 2019, med forskrift til jernbaneloven § 6b om nasjonal beredskap.

4.2 EØS-arbeidet

Regjeringen fører en aktiv europapolitikk og la våren 2018 frem en ny strategi for samarbeidet med EU i perioden 2018–2021. Oppfølging av denne strategien, og særlig hovedbudskapet om å jobbe effektivt og systematisk med EU/EØS-sakene, blir viktig i året som kommer.

Samferdselsdepartementet ønsker tidlig å identifisere saker som er viktige for Norge, og medvirke til at regelverksutformingen blir mest mulig i tråd med norske interesser.

Departementet vil også jobbe med å redusere etterslepet av EU-rettsakter som vurderes for innlemmelse i EØS-avtalen. For å oppnå dette er et godt samarbeid mellom

Samferdselsdepartementet og underliggende virksomheter en nødvendig forutsetning.

Statens jernbanetilsyn deltar i høy grad i regelverksprosessene i EU gjennom ekspertgrupper, komiteer og ERA. For å bidra til at vi på samferdselsområdet samlet sett ivaretar norske interesser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte, bes Statens jernbanetilsyn følge opp krav og frister for EU/EØS-arbeidet i henhold til

Utredningsinstruksen og Samferdselsdepartementets EØS-strategi. Dette innebærer bl.a. at dersom det er utvikling i saker med en politisk dimensjon skal departementet informeres, og få referat fra møtene. Der hvor tilsynet deltar i EUs regelverksutforming på det tekniske og sikkerhetsmessige området skal det være tett kontakt med departementet for å bidra til et klart mandat og en koordinert norsk posisjon.

4.3 Statistikkinnhenting

Statens jernbanetilsyn skal samle inn og videresende data om jernbanemarkedene innenfor rammene av Rail Market Monitoring Scheme (RMMS).

5 STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

5.1 Risikovurderinger

Statens jernbanetilsyns risikovurderinger er en viktig del av styringsdialogen med departementet. Alle etatene underlagt Samferdselsdepartementet skal spille inn risikovurderinger med utgangspunkt i felles mal. Den overordnede risikovurderingen skal legge hovedvekt på å identifisere risikoer innenfor mål og prioriteringer i tildelingsbrevet. I tillegg ber vi om en særskilt vurdering av følgende områder:

- Gjennomføring av budsjettet uten vesentlig mer- eller mindreforbruk
- Oppfølging av krav til effektiv ressursbruk
- At etaten driver i samsvar med lover og regler.

Statens jernbanetilsyn skal redegjøre for etatens risikovurdering i tråd med mal vedlagt dette tildelingsbrevet. Risikovurderingen vedlegges 1. og 2. tertialrapport, i tillegg til en overordnet omtale i rapportene.

5.2 Effektivisering og digitalisering

Statens jernbanetilsyn skal sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås ved effektiv ressursbruk. Etaten skal løpende vurdere muligheten for å effektivisere ved ytterligere digitalisering av virksomheten.

Reformen for avbyråkratisering- og effektivisering (ABE-reformen) er videreført i statsbudsjettet for 2020. Grunnlaget for beregningen i 2020 er saldert budsjett 2019. For Statens jernbanetilsyn er produktivetsgevinsten i 2020 satt til kr 368 000 på kap. 1354, post 01 Driftsutgifter og kr 103 000 på post 21 Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøylesinnretninger.

I tertial- og årsrapportene skal det gå fram hvilke tiltak som er gjort for å følge opp ABE-reformen.

Etaten skal rapportere på indikatorene for drifts- og administrasjonseffektivitet i tertialrapportene og årsrapporten. I tertialrapportene rapporteres akkumulerte data for tertialet/-ene. Inndata skal som før også oppgis.

5.3 Oppdatering av økonomiregelverket

Oppdaterte bestemmelser om økonomistyring i staten trer i kraft 1. januar 2020.

Samferdselsdepartementet vil gå igjennom instruksene fastsatt for den enkelte etat (etatens instruks og økonomiinstruksen) og vurdere å slå de sammen, jf. vårt brev av 18. oktober 2019. Utkast til instruks vil bli forelagt etaten.

Statens jernbanetilsyn må oppdatere internt regelverk innen 30. juni 2020. Det skal rapporteres på status i 2. tertialrapport.

5.4 Lærlinger

Regjeringen er opptatt av å øke antall lærlinger. Det er et krav om at alle statlige virksomheter skal knytte til seg minst en lærling. Dersom virksomheter med færre enn 100 ansatte ikke har forutsetninger til å fylle planene i læreplanen, eller inngå samarbeid med andre for å oppfylle kravet, må dette tas opp med Samferdselsdepartementet. Vi ber Statens jernbanetilsyn i årsrapporten for 2020 redegjøre for etatens oppfølging. For øvrig viser vi til vedlagte kopi av Samferdselsdepartementets brev av 3. november 2016.

5.5 Likestilling – styring av aktivitets- og redegjørelsesplikten.

Stortinget vedtok 17. juni 2019 endringer i likestillings- og diskrimineringsloven. Lovvedtaket innebærer at aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere og offentlige myndigheter styrkes. Reglene trer i kraft 1. januar 2020. Vi viser til brev fra Kulturdepartementet, oversendt i Samferdselsdepartementets brev av 21. oktober 2019.

5.6 Fellesføring om inkluderingsdugnaden

Etaten skal forsterke arbeidet for å nå målene i regjeringens inkluderingsdugnad samt gjennomføre konkrete tiltak som bidrar til å føre etaten nærmere målet. Statens jernbanetilsyn skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene i regjeringens inkluderingsdugnad. Statens jernbanetilsyn skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har tilsynet foretatt nytilsetninger i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal det meldes i årsrapporten antall med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nytilsetninger i faste og midlertidige stillinger totalt. Statens jernbanetilsyn skal rapportere i tråd med veiledningen som er publisert.

<https://arbeidsgiver.difi.no/strategisk-hr-og-ledelse/inkluderingsdugnaden/rapportering-pa-inkluderingsdugnaden-i-arsrapporten>

Det vises til rundskriv fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med utdypende forklaringer på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan resultatene skal framstilles i årsrapporten.

6 BUDSJETTILDELING OG FULLMAKTER

Stortinget vedtok 11. desember 2019 statsbudsjettet for 2020, jf. Prop. 1 S (2019–2020), og Innst.13 S (2019–2020).

6.1 Bevilgninger

For Statens jernbanetilsyn ble disse bevilgningene vedtatt:

Utgifter:

Kap.	Post		Kroner
1354		Statens jernbanetilsyn	
	01	Driftsutgifter	74 800 000
	21	Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	21 100 000
		Sum kap. 1354	95 900 000

Inntekter:

Kap.	Post		Kroner
4354		Statens jernbanetilsyn	
	01	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøyelsesinnretninger	15 200 000

Statens jernbanetilsyn skal sørge for at mål og krav blir fulgt opp på en effektiv og formålstjenlig måte innenfor vedtatte bevilgninger for 2020 på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn og 4354 Statens jernbanetilsyn.

6.2 Fullmakt vedtatt av Stortinget

Stortinget vedtok ved behandling av Prop. 1 S (2019–2020) og Innst. 13. S (2019–2020) bl.a. denne fullmakten for Samferdselsdepartementet:

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2020 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1354 post 21	kap. 4354 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Samferdselsdepartementet delegerer denne fullmakten til Statens jernbanetilsyn.

6.3 Fullmakt etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet delegerte i rundskriv R-110 av 13. januar 2017 noen fullmakter etter bevilgningsreglementet til departementene. Disse fullmaktene kan departementet videredelegere til underliggende etater. For Statens jernbanetilsyn er én fullmakt relevant.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Samferdselsdepartementet delegerer til Statens jernbanetilsyn fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2020. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av etaten, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. Etaten må kunne dekke utgifter ved inngåtte avtaler innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn, postene 01 Driftsutgifter, og 21 Spesielle driftsutgifter – tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøylesinnretninger, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Statens jernbanetilsyn nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal hensynet til den framtidige handlefriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2020 må Statens jernbanetilsyn vise at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Statens jernbanetilsyn nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må

den legges fram for Samferdselsdepartementet før den blir inngått, slik at ev. behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

7 RAPPORTERING

I instruks for økonomistyring for Statens jernbanetilsyn er det satt krav til rapportering fra etaten både i og etter budsjettåret. Vedlagte oversikt viser rapporteringskrav i årsrapporten og tertialrapportene for Statens jernbanetilsyn.

7.1 Årsrapport med årsregnskap

Statens jernbanetilsyn skal sende Samferdselsdepartementet årsrapporten for 2020 innen 15. mars 2021. Årsrapporten skal følge kravene i Bestemmelsene om økonomistyring i staten, pkt. 1.6.1, 2.3.3 og 3.4., Finansdepartementets rundskriv R-115 samt maler for årsrapport og årsregnskap fra Direktoratet for økonomistyring. Rapporteringen i årsrapporten følger av bestemmelsene og av R-115 samt av de krav og føringer som er omtalt i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen skal inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert av hovedmålene.

Årsrapporten skal publiseres senest 1. mai 2021, eller så snart rapporten er behandlet i styringsdialogen mellom departement og virksomheten. Etaten skal ikke publisere årsrapporten før den har vært behandlet i styringsdialogen.

7.2 Tertialrapporter

Så snart som mulig etter tertialsiftet og senest 10. juni 2020 og 9. oktober 2020 skal Statens jernbanetilsyn sende tertialrapport til departementet. Rapportene skal inneholde:

- Vesentlige avvik på forventet resultatutvikling og kort status for hvert hovedmål og delmål
- En overordnet omtale av risikovurderinger i tertialrapporten og eget vedlegg som viser risikoområder og risikoreduserende tiltak i tråd med vedlagte mal
- Akkumulert forbruk pr. tertial og prognose for bruken av bevilgningene for hele budsjettåret
- En overordnet omtale i rapporten og et eget vedlegg om samfunnssikkerhet.

Øvrige rapporteringskrav for 1. og 2. andre tertialrapport går fram av vedlagte oversikt. Risikovurderingen i 2. tertialrapport bør vektlegge status for risikoreduserende tiltak og risikoområder av betydning for neste års tildelingsbrev.

8 PLAN FOR ETATSSTYRINGSMØTENE

Måned	Aktivitet	Dato
Januar/februar	- Etatsstyringsmøte med statsråden	20. januar
Mars	- Årsrapport 2019 - Møte om årsrapporten	13. mars Mars/april
Juni	- Tertialrapport 1 til departementet - Etatsstyringsmøte - Kontaktmøte om samfunnssikkerhet	10. juni juni juni
Oktober/november	- Tertialrapport 2 til departementet - etatsstyringsmøte	9. oktober oktober/november
Desember	- kontaktmøte om samfunnssikkerhet	Medio desember

Departementet kommer tilbake med konkrete tidspunkter for innkalling og dagsorden til møtene.

9 AVSLUTNING

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene på kap. 1354 Statens jernbanetilsyn og 4354 Statens jernbanetilsyn til disposisjon for Statens jernbanetilsyn i 2020. Disse bevilgningene skal brukes i samsvar med de styringssignalene som er gitt i Prop. 1 S (2019–2020) og Innst. 13 S (2019–2020), ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2020, i dette tildelingsbrevet, ev. supplerende tildelingsbrev og i etatsstyringsmøtene.

Med hilsen

Tore Raasok (e.f.)
ekspedisjonssjef

Cecilie Taule Fjordbakk
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg

Kopi

Riksrevisjonen